

KOIRAMÄKEÄ VEISTÄMÄSSÄ

KISOISSA
RÄPINÄSSÄ

HIRSITAITO.FI
UUDISTUU

s. 20

VEISTOLASTUT

Sisältö

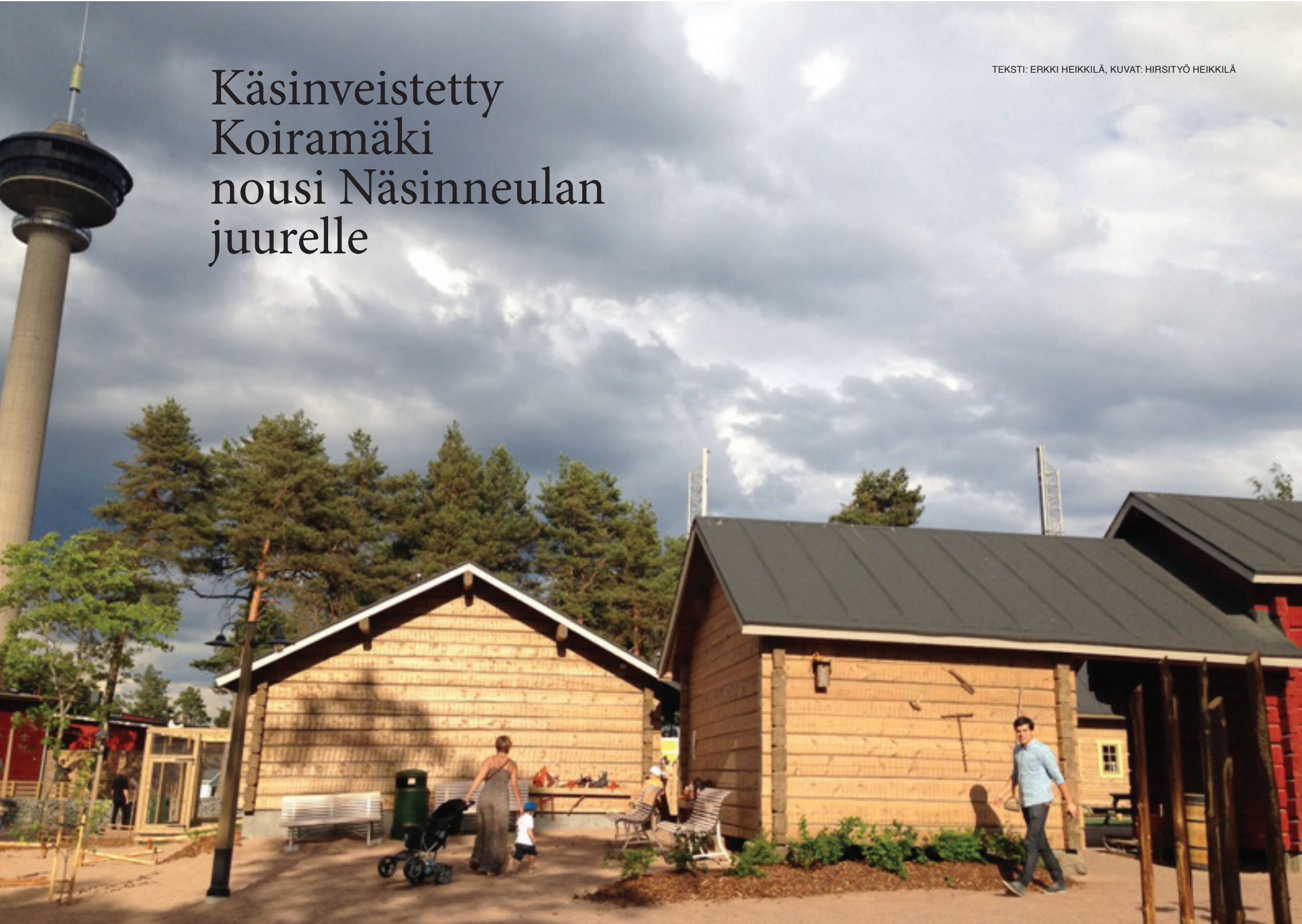
Koiramäki käsityönä	s. 4
Viron veistokisat	s. 8
Syystapahtuma Tupaswillassa	s. 10
Hirsitaito.fi uudistuu	s. 12
Terveisiä	s. 14
Yritysjäsenet ja hallitus	s. 15

Käsinveistetty Koiramäki nousi Näsinneulan juurelle

TEKSTI: ERKKI HEIKKILÄ, KUVAT: HIRSITYÖ HEIKKILÄ

Tamperelaisen Särkänniemen huvipuiston yhteyteen avattiin kesäkuussa 2013 kirjailija Mauri Kunnaksen luomia Koiramäen taloa ja läheistä pikkukaupunkia jäljittelevä teemapuisto. Koiramäki on erilainen huvipuisto: ei sähköisiä vempaimia vaan perinteisiä keinuautoja, pallopelejä ja ennen kaikkea eläviä eläimiä. Tosin alkuperäisessä suunnitelmassa ollut heinäkasa, johon hyppiä, todettiin nykylapsille liian vaaralliseksi. Suuret ikäluokat selvisivät aikoinaan luontaisen sitkeytensä ansiosta tuosta extremekokemuksesta. Elukat siirtyivät Koiramäkeen samalla paikalla olleesta vuonna 1970 avatusta Lasten Eläintarhasta. Koiramäessä asusteleekin noin 30 eri eläinlajia ja yhteensä 200 eläinryhmää. Lehmät, joita lapset voivat lypsää ovat kylläkin lasikuitua ja utareet maamieskoulusta tuttuja kumiutareita.

Näille lasikuitulehmille ja ilmieläville lampaille ja porsaille tehtiin navetta Hirsityö Heikkilän veistokentällä Karstulassa. Navetta, hevostalli ja luhtiaitta tehtiin kelo-honkapelkasta ja piilutettiin molemmin puolin. Pihapiiri on rakennettu kirjailija Mauri Kunnaksen Koiramäki-sarjan rakennuksia jäljitellen. Kunnas on puolestaan käyttänyt kirjojensa miljöön esikuvana Yli-Kirran talomuseota Punkalaitumella.

Koiramäkipuiston suunnitteli amerikkalainen Bruce D. Robinson Design Group, Mauri Kunnaksen edustajana suunnittelussa oli Leena Carelse sekä arkkitehti- ja pääsuunnittelusta vastaamassa tamperelainen arkkitehtikonttori Petri Pussinen Oy. Kokonaisuutena Koiramäki oli mittava: suunnittelutyöt kestivät kolme vuotta ja rakentaminen maksoi yli 5 miljoonaa euroa. Se onkin Särkänniemen suurin investointi 2000-luvulla. Hirsityö Heikkilän osuus kokonaisuudesta oli kuitenkin kolme yllämainittua rakennusta.

Veistokisat Virossa

Viron kaakkoisosassa sijaitsevassa Rärpinän pikkukaupungissa järjestetään vuosittain Hea Kodu Päevad (eli hyvä koti päivät) -niminen kesä-tapahtuma. 2 päiväiseen tapahtumaan kuuluu markkinahumua, kansantanssienkistä musiikkia ja tanhuamista. Illalla soi rokki. Erityisenä vetonaulana on alkuiltpäivästä järjestettävä Käsitöö palkmajaehintajate kütsevoistlus (eli käsityöhirsitalorakentajien ammattitaitokisa). Kisa on järjestetty nyt 10 kertaa.

Kävimme pienellä joukkueella (1 osallistuja + 1 kannustaja) kokeilemassa kisaamista. Kisaan oli lähtenyt kutsu Suomen lisäksi myös Venäjälle ja Latviaan, mutta paikan päällä selvisi, että olen ainoa ulkomaalainen kisassa ja kisan loputtua kävi vielä ilmi, että ihan ensimmäistä kertaa kisasta oli tullut kansainvälinen!

Kisa oli järjestetty vuosien tuomalla rutilla ja käytännöllä. Tehtävän pitää olla sellainen, että ainakin 3 veistäjää mahtuu sen yhtäaikaan suorittamaan pienellä alueella, jossa kaikkien suorituksen voi havaita samasta pisteestä. Tällöin kisa saadaan vietyä läpi riittävän nopeasti ja yleisölle mielenkiintoisella tavalla. 200 mm paksuiksi sahatut, 1,5 m pitkät ja 30 cm korkeat mäntypelkat nousevat polven ja vyötärön välisellä alueella riittävän vaivattomasti, jotta kyseessä ei ole voimamieskisa. Kolmen veistäjän eria järjestetään niin monta, kuin kilpailijoita riittää. Suoritukseen on varattu aikaa 35 minuuttia + valmistautuminen 10 minuuttia.

Kisatehtävään on sitouduttu etukäteen, jotta järjestävä yhdistys on voinut ajoissa rakentaa yksisalvoisen aloitusristikon veistettävän nurkkatyypin mukaan. Nurkkavaihtoehtoja on tarjolla kolme, joista yksi valitaan vapaasti. Tarjolla on eestiläisellä lämpöhampaalla varustettu lohenpyrstö, norjalainen nurkka

ja lämpöhampaalla varustettu kaventamaton ristinurkka. Suoritus arvioidaan käytetyn ajan ja tähän aikaan lisättyjen sakkosekuntien perusteella. Sakkosekunteja tulee helposti, arviointi suoritetaan 0,2mm tarkkuudella raoista, jotka saavat olla korkeintaan alle 1,0 mm. Raon pituus ja leveys kerrotaan keskenään millimetreinä ja saatu tulos vielä kertoimella, joka painottaa tiivistä eri tavoin eri salvosten osissa ja varauksessa. Yhdestä 5mm kokoisesta raosta, joka on 15cm pitkä, saa esimerkiksi salvoksen vaakasaumassa $5 \times 150 \times 3 = 2250$ sekuntia, eli rapiat 37 minuuttia.

Veistäminen tulee siis suorittaa ennenkaikkea tarkasti, mutta koska veistoon on annettu aikaa korkeintaan 35 minuuttia, ei ole aikaa jäädä tekemään mitään tavallisesta nopeudesta poikkeavaa pipertämistä. Tässä mielessä veistotehtävä mittaa mielestäni oivallisesti veistäjän ammattitaitoa. Kyseessä on kuitenkin simuloitu kilpailutehtävä, jossa menestymisen edellytyksenä on hyvät her-

mot, kilpailutettavaan valmistautuminen ja ennenkaikkea pitkä kokemus jonkun kilpailussa käytettävän salvoksen veistämisestä.

Ensi kerralla toivon mukaan suurempaa joukkuetta. Seitsemäs sija yhdeksän kilpailijan joukosta jäi sen verran kaivelemaan, että ajattelin mennä ottamaan mittaa Eestin pojista ensi uudestaan ensi vuonna. Tapahtumapaikan miljöö puutarhaparatiisin ja kartanon ympäristössä on lumoavan kaunis ja rauhallinen. Perheen voi ottaa sinne mukaan ja majoitus järjestyy hotellissa kävelymatkan päässä. Itse kilpailu järjestetään suuren käsityöpujan pihalla, jossa puun panimon erinomaista tummaa lageria tarjotaan ihan huolettomasti ja maanläheisesti. Tuntuu siltä, viranomaiset antavat siellä hienojen pienten asioiden tapahtua ilman turhia vaatimuksia luvista ja hygieniahommista.

Video kilpailusta löytyy osoitteesta:

<http://www.youtube.com/watch?v=KoP5UcB-2bQ>

Syystapahtuma Tupaswillassa

Yhdistyksen tämänvuotinen syystapahtuma pidettiin Laukaan Tupaswillassa lauantaina 4.10.2014. Tapahtumaan oli ilmoittautunut lähes kolmekymmentä jäsentä. Varsinainen kokouspaikka oli Tupaswillan iso hirrestä veistetty kokoussali. Ruokailumme oli tyylikkäässä henkeen sopivassa ravintolassa ja päivän päättyi nautintoon suuressa savusaunassa.

Puheenjohtajan tervetuliaispuheenvuoron jälkeen Jarmo Hiltunen kertoi nettisivustomme päivitystilanteesta. Sivujen pohjatyön tekeminen oli osoittautunut luultua haastavammaksi, mutta nyt oltiin vaiheessa,

että jäsenistöltä odotettiin materiaalia sivujen sisältöjen täyttämiseen. Kokousväki oli varsin tyytyväinen työn vaiheeseen ja esitti joitakin tarkennuksia sekä lisäyksiä sivujen sisältöön. Lisäksi kokousväki esitti, että myös nykyiset sivut voitaisiin pääosin siirtää uuteen formaattiin. Luennoitsijat kirjasiivat toiveet muistiin ja aikoivat tutkivat mahdollisuuksia eri toiveiden toteuttamiseen. Hallitus kaipaa edelleenkin jäsenistöltään sivuihin sisältöä.

Lounastauon jälkeen kokousväki kuunteli Timo Aro-Heinilän matkankertomuksen Viron Rärpinän markkinapäivistä, jonka

yhteydessä pidettiin hirrenveistokilpailut. Timo kerto havainnollisesti kokemuksistaan kilpailusta ja kehotti tulevia osallistujia perehtymään hyvin veistettäviin salvoksiin ja varauksiin. Kilpailussa veistetty salvos poikkeaa jossakin määrin meidän veistämistämme, joten menestyminen vaatii asiaan perehtymistä ja kovaa treeniä. Tapahtuma oli ollut hyvin hauska mieliinpainuva. Kokousväen taholta todettiin, että myös meidän kannattaisi tutustua tarkemmin heidän veistämiinsä salvoksiin ja muihin työmenetelmiin. Lisäksi päikkailtiin, että voisiko yhdistys pyrkiä vaikuttamaan siihen, että kilpailussa olisi mahdollisuus veistää myös meille tuttuja salvoksia.

Tapahtuma jatkui yhdistyksen ylimääräisen kokouksen merkeissä. Kokouksen aluksi yhdistyksen puheenjohtaja luovutti Hannu Kylölöselle, hallituksen myöntämän yhdistyksen standardin. Perusteena oli, että Hannu menestynyt jälleen kerran loistavasti moottorisahauksen MM-kilpailuissa. Lisäksi hän on

toiminut hyvin osaavana opettajan monissa veistotilaisuuksissa. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Erkki Heikkilän. Yhdistyksen sihteeri toi kokousväen tiedoksi yhdistyksen toimintaan liittyviä asioita. Kokous käsittelee toisen kerran ja hyväksyi sääntömuutostarkennuksen, joka käsittelee sääntöjen 7§:ää Toimielimet kohtaa. Kokouksen päätteeksi syötiin maittava päivällinen.

Päivän ilta sitten huipentui todella pitkiin ja nautinnollisiin iso savusaunan leppoisiin löylyihin. Jotkut veistäjistä jopa sortuivat sivelemään itsensä mustalla turpeella ennen löylyä. Se on kun kuulemma hyvin terveellistä ja rentouttavaa. Pääosa jäsenistä lähti kotimatalle jo saman iltana ja yön aikana. Osa kokousväestä yöpyi lähiseudun hotellissa ja aloitti kotimatkan vasta seuraavana päivänä.

Kiitos Kaikille kuluneesta vuodesta ja Hyvää Uutta Vuotta!

Hirsitaito.fi -verkkosivusto uudistuu

Järjestömme verkkosivuja ollaan uudistamassa. Työ on parhaillaan loppusuoralla ja uudet sivut ovat viimeistelyä vaille valmiina käyttöön.

Uudistuksen sysäsi liikkeelle tyytymättömyys vanhojen sivujen ulkoasuun. Ja vaikka hirsitalot ja niiden veistäjät vaan komistuvat vanhetessaan, käy verkkosivuille päivittäin. Vuosien kuluessa sivut ovat alkaneet näyttää hieman vanhanaikaiselta ja pysähtyneiltä, jollainen mielikuva ei täysin vastaa virkeän järjestömme perusluonnetta.

Ulkoasun uudistuksen yhteydessä havaittiin, että sivuillamme käytetty julkaisujärjestelmä ja sen osat alkoivat olla myös käyttöikänsä päässä ja olivat jo tietoturvaltaan arveluttavalla tasolla. Sivujen ulkoasun uudistus alkoi muistuttaa vanhan talon korjausta, jossa pienenä pidetty korjauskeikka kasvaa useiden viikkojen työrupeamaksi.

Kun sivujen tekniikka ja ulkoasu saatiin viimein kuntoon, huomattiin vielä että kattokin vuotaa: eli sivuilta puuttuu paljon olennaista tietoa ja sisältöä. Uutta sisältöä sivuille saatiinkin aluksi nopeasti julkaisemalla vanha ”Perinteinen hirsitalo” -opetusvideo Youtubessa omalla kanavallamme ja luomalla mahdollisuus katsella videoita myös sivujemme kautta.

Erilaisia kuvitteellisia sivujen vierailijoita ja heitä kiinnostavia kysymyksiä:

Mutta mitä sivuillamme kertoisimme hirrenveistosta, omasta toiminnasta ja kenelle? Net-tisivut ovat eräänlainen esite tai käyntikortti, josta pitäisi löytyä sellaista sisältöä mitä sivuillamme eksynyt vierailija on etsimässä. Mutta jotta ymmärtäisimme mitä sivuillamme kannattaisi kertoa, nimesimme ensin erilaisia kohderyhmiä, joita varten sivut ovat tehty.

Eri sivuilla vierailevat on luokiteltu seuraavanlaisiin esimerkkihenkilöihin, joita kaikkia askarruttavat erilaiset hirsirakentamiseen liittyvät kysymykset – eli syyt miksi joku on järjestön sivuille saapunut.

Hirsirakentamisesta juuri kiinnostunut harrastaja

- Missä hirsirakentamista voisi opiskella lisää?
- Mistä ja miten ammattilaiset ovat osaamisensa hankkineet?
- Kannattaisiko minun liittyä jäseneksi ja mitä hyötyä siitä olisi?
- Mitä hirsirakentamisella nykyään tarkoitetaan? Miten perinteet ja uudet työtavat saadaan sovitettua keskenään?

Tiedotusvälineiden edustaja

- Mistä löytyisi haastateltavaksi sanavalmis hirsirakentamisen ammattilainen?
- Hirsirakentaminen onkin mielenkiintoinen ala, voisiko siitä saada aikaiseksi juttua jostakin näkökulmasta?

Hirsirakennuksen tilausta suunnitteleva asiakas

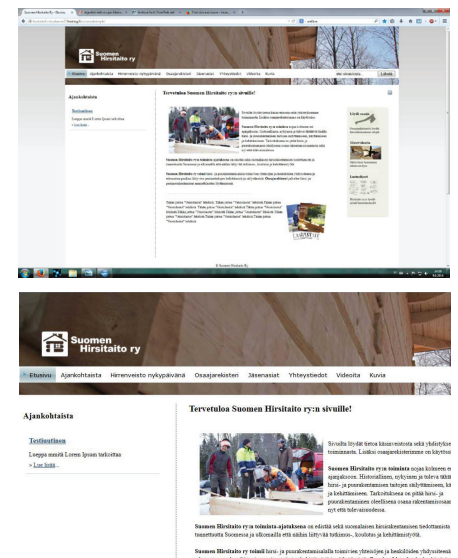
- Mistä löytyisi alueeltani ammattitaitoinen tekijä, jolta voisi kysyä lisätietoja tai tarjousta rakentamisesta?
- Miten paljon kalliimpi käsinveistetty rakennus on kuin esim. höylä- tai lamelli-hirsistä tehty vaihtoehto?
- Mitä etuja ja haittoja luonnonhirsistä veistetyssä rakennuksessa on erilaisiin uudempiin tekotapoihin verrattaessa?
- Voiko luonnonhirsistä vieläkin rakentaa määräysten mukaisen nykyaikaisen talon?

Yhdistyksen jäsen

- Mitä toimintaa järjestöllä on lähiaikoina ollut tai on tulossa?
- Miten omat tiedot osajärekisterissä ovat esillä?

Vaikka näille kohderyhmille suunnattujen sivujemme uudistus alkaa olla valmis, ei työ ole valmis. Sivujemme jatkokehittämiseen ja ylläpitoon tarvitaan yhä jäsenistön panosta. Internet on tällä hetkellä kustannuksiltaan ja teholtään paras tapa saada hirrenveiston sanomaa kuulumaan

*Ystävät hyvät, kiitokset syvät,
kaikille Teille yhdistyksen jäsenille!*

Hannu Kyllönen

SUOMEN HIRSITAITO RY HALLITUS 2014

Puheenjohtaja
Pekka Ruokonen
050 543 6164
puheenjohtaja@hirsitaito.fi

Jäsen
Pasi Kakkinen
050 5928 928
pasi.kakkinen@oppivat.net

Sihteeri
Ari Huhtala
040 583 4597
sihteeri@hirsitaito.fi

Jäsen
Hannu Halonen
040 701 1962
halonen.h@gmail.com

VEISTO - LASTUT

SUOMEN HIRSITAITO RY:N JÄSENLEHTI 1/2014

Lastut-lehden toimitus:

Ari Huhtala Timo Aro-Heinälä
Jarmo Hiltunen Erkki Heikkilä
Ulkoasu ja taitto: Hannes Hyvönen

Tuhat vuotta tuotekehitystä

Suomen
Hirsitaito ry

Suomen Hirsitaito ry edistää sekä suomalaisen hirsirakentamisen tiedottamista ja tunnettuutta Suomessa ja ulkomailla että näihin liittyvää tutkimus-, koulutus ja kehittämistyötä.

www.hirsitaito.fi